

Rutine for kjøp og leasing av nye kjøretøy i Østfold fylkeskommune

Alle innkjøp og leasing av nye personbiler, små og store varebil under 3,5 tonn, kombinertbiler og minibusser i Østfold fylkeskommune skal følge denne rutinen.

I prosessen får dere bistand fra avtaleansvarlig Elisabeth Iversen fra Innkjøpsseksjonen og Erik Gathen Berg fra Klimaseksjonen.

1. Ta kontakt avtaleansvarlig på Innkjøpsseksjonen

- Ettersom dette er en dynamisk innkjøpsordning er flere leverandører prekvalifisert til å levere tilbud på kjøretøy.
- Når ditt konkrete innkjøp/leasing skal gjennomføres, ta kontakt med avtaleansvarlig Elisabeth Iversen fra Innkjøpsseksjonen som vil diskutere deres behov og utforme en minikonkurranse som sendes ut til de pre-kvalifiserte leverandørene.
- Avtaleansvarlig involverer Erik Gathen Berg fra Klimaseksjonen for å bistå i punktene 2 til 5.
- I minikonkurransen vil det stilles krav til tekniske spesifikasjoner til kjøretøyet/kjøretøyene, som for eksempel størrelse på bagasjerom og kjøretøy.

2. Vurder behovet

- Når behov for kjøretøyene skal vurderes før kjøp, husk reiseregulativ for Østfold fylkeskommune. Du finner den under personalhåndboken¹ ved å søke på «reiseregulativ».
- Still dere spørsmålet om det egentlig er behov for kjøretøyet. Er det tilfredsstillende med eksisterende kjøretøypark? Kan behovet løses ved å leie kjøretøy ved visse anledninger?

3. Vurder elkjøretøy

- **Elkjøretøy** har ingen utslipp fra bruk.
- Elkjøretøy har hatt en stor teknologisk utvikling i det siste. Lenger rekkevidde gjør at personbiler og elvarebiler kan tilfredsstillende transportbehov i tilfeller der man har mulighet for lading over natten, og (per oktober 2018) ikke trenger hengerfeste eller firehjulstrekk.
- Den siste tids utbygging av hurtigladdestasjoner gjør det mulig å reise på møter med større avstander enn rekkevidden på bilen tilsier.
- Legg «hverdagsbehovet» til grunn når du velger kjøretøy. Erfaringsmessig er hverdagskjøringen kortere enn først antatt. Det er lurt å undersøke loggene for reiser for å få oversikt før bestilling.
- Husk at det kan leies bil og buss ved sjeldne og lange reiser.
- Er det behov for hengerfeste? Vurder om det kan begrenses til én eller få biler.

4. Vurder biogasskjøretøy

- **Biogass** er metan og kjøretøyene har noe klimagassutslipp fra bruk, men utslippet reverseres ved opptak av CO₂ i vekstfasen til biomaterialet.
- Biogass i Østfold er utelukkende produsert av organisk avfall som matavfall, næringsavfall og kloakkslam. Fyllestasjonen for gass i Østfold vil i all hovedsak være på biogass, men kan enkelte sjeldne ganger inneholde fossil naturgass.
- Kjøretøy på gass forårsaker liten lokal luftforurensning (se mer under kapittel om begrunnelse).
- Per oktober 2018² er det allmenn tilgjengelige fyllestasjoner for biogass i Fredrikstad (1), Moss (1), Sarpsborg (1) og Ski (1). Fylling av biogass gjøres på samme måte som med diesel og bensin – med en slange som raskt fyller opp tanken.

¹ <https://ostfoldfk.phb.no/>

² <https://biogassoslofjord.no/fyllestasjoner/>

- Biogasskjøretøy kan ofte være egnet der elkjøretøy ikke dekker behovet.
 - Kjøretøy på gass har rekkevidde som er sammenlignbart med diesel- og bensinbiler.
- 5. Hva gjør jeg hvis elkjøretøy ikke løser mitt behov og det ikke er biogassfyllerestasjon i området?**
- Det skal bes om unntak hos avtaleansvarlig i Innkjøpsseksjonen og du vil få:
 - o Bistand til å finne ut om etablering av biogassfyllerestasjon er nært forestående – da må det vurderes om innkjøpet kan utsettes til fyllerestasjon er etablert.
 - o Bistand til å finne ut om det snarlig vil være tilgjengelig en elbilmodell som vil tilfredsstille behovet – da må du vurdere om innkjøpet kan utsettes til modellen er tilgjengelig. Utviklingen av elbiler går svært fort og det lanseres stadig nye modeller.
 - o Du vil få bistand i å finne mest mulig klimavennlig «fossilkjøretøy» fra staben på innkjøp- og klimaseksjonen.

Bakgrunn for rutine

ØFK har ambisiøse politiske vedtak og visjoner om klima. Innkjøpsseksjonen har med bistand fra Klimaseksjonen kommet frem til at vedtakene møtes best ved at el- og biogasskjøretøy alltid skal vurderes først. Elkjøretøy og biogasskjøretøy vil til sammen møte svært mange av behovene i ØFK.

Politiske vedtak og visjoner:

Allerede i 2012 vedtok daværende samferdsel- og miljøkomité i Østfold:

- *For alle anskaffelser eller inngåelser av leasingavtaler for kjøretøy i Østfold fylkeskommune, skal kjøretøy på fornybare drivstoff velges såfremt slike kjøretøy kan tilfredsstille avgjørende transportbehov.*
- Liknende vedtak har siden blitt gjentatt.

Fylkesutvalgets vedtak 11.02.2016 av visjon for mobilitetsstrategien (egne reiser):

- *Østfold fylkeskommune skal være ledende i Østfold på bruk av miljøvennlige transportformer for arbeidsreiser og tjenestereiser.*

I høringsutkastet til fylkesplanens samfunnsdel heter det:

- *Transporten i Østfold skal være fossilfri i 2030. Målet er at dette skal gjelde all transport.*

fylkesplanen skal vedtas ila juni 2018.

Alle ordførerne i Østfold undertegnet i 2014 en erklæring om å jobbe for at transporten i Østfold i 2030 skal være fossilfri.

Fylkesutvalgets vedtak 07.06.2018:

- *Østfold fylkeskommune skal så langt det er mulig velge, og tilrettelegge for, fossilfrie løsninger til alle transportformål; som eksempelvis tjenestereiser, leiebil, transport av elever, varer og tjenester, og i forbindelse med byggeprosjekter. Gange, sykkel og kollektivtransport skal ha førsteprioritet, og for kjøretøy skal Østfold fylkeskommune følge Miljødirektoratets forslag til drivstoffhierarki³, men med en tydelig prioritering av bærekraftige biodrivstoff med god klimanytte, som for eksempel biogass, over andre typer biodrivstoff.*

³ <http://www.miljokommune.no/Temaoversikt/Klima/Eksempel-pa-klima--og-energitiltak-1/Innkjop-og-offentlige-anskaffelser/Innkjop-av-kjoretoy-fartoy-og-maskiner/>

Mer om biogass

- Av flere årsaker har Østfold fylkeskommune hatt en satsing på biogass siden de første 100 biogassbussene begynte å rulle i Nedre Glomma sommeren 2013.
- En studie fra 2016⁴ viser at produksjonspotensialet er større enn markedet for avfallsbasert biogass. Det er derfor et poeng å stimulere etterspørsel av biogass.
- Klimafordelen er beskrevet over i rutinen
- Lokale utslipp (NOx og partikler):
 - o Merk at Euro-klassifisering ikke måler klimapåvirkning. Euro-klassifisering regulerer kun utslipp av gasser som påvirker lokalmiljøet.
 - o Ved sammenligning mellom tre Euro 6 VW Caddy Comfortline-modeller⁵ er NOx-utslippet for biogass 54 % lavere enn dieselbil og 35 % lavere enn bensinbil, men det finnes også gasskjøretøy som har større NOx-reduksjoner. Merk at utslipp av NOx fra biler i samme Euroklassifisering kan være stor.
 - o Forbrenning av gass medfører lavere partikkelutslipp, ca. 100%⁶ reduksjon sammenlignet med diesel.
- I praksis kan et kjøretøy som går på biogass også gå på fossil naturgass. Vi velger likevel å kalle kjøretøyene for «biogasskjøretøy» ettersom fyllestasjonene i Østfold i all hovedsak inneholder biogass.

⁴ <http://biogassoslofjord.no/wp-content/uploads/2016/05/Markedsrapport-biogass-Oslofjordregionen-Rambøll-Endelig-003.pdf>

⁵ Nybilvelgeren til Statens Vegvesen: <https://www.vegvesen.no/kjoretoy/Kjop+og+salg/Nybilvelger>